6e tussenrapportage Interventieteam Vastgelopen Situaties (maart 2025 – december 2025)

Inleiding

In het Groningse aardbevingsgebied doet zich een aantal vastgelopen situaties voor die met behulp van bestaande regelingen of door bestaande partijen, binnen hun huidige bevoegdheden, niet op een redelijke of adequate wijze opgelost kunnen worden. Om een bijdrage te leveren aan het oplossen van deze schrijnende situaties, zijn in de Bestuurlijke afspraken versterking Groningen (6 november 2020) door Regio en Rijk aanvullende afspraken gemaakt. De afspraken zijn in 2023 bij wijziging van de Tijdelijke Wet Groningen in een ministeriële regeling met betrekking tot het oplossen van knelpunten verder vastgelegd[1].

Voor de uitvoering van de haar opgedragen taken heeft het Interventieteam Vastgelopen Situaties ruim mandaat gekregen om maatwerkoplossingen te bieden aan bewoners van wie het dossier is vastgelopen en die zich in schrijnende omstandigheden bevindt of dreigt terecht te komen. Aan het interventieteam is een hoge mate van beleids- en beoordelingsvrijheid toegekend bij het opnemen van casussen en bij het type maatwerk wat wordt geboden. Het doel is een oplossing te bieden die zo nauw mogelijk aansluit bij de hulpvraag en behoefte van de bewoners door het oplossen van de situatie en het bieden van perspectief. Bij het aangaan van de Bestuurlijke afspraken is € 50 mln. beschikbaar gesteld.

Het Interventieteam bestaat uit een directielid van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG), een bestuurslid van het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) en een onafhankelijk adviseur/voorzitter (Geert-Jan ten Brink). Het Interventieteam werkt op afstand van de dagelijkse werkzaamheden van het IMG en de NCG. Voor de uitvoering doet het Interventieteam een beroep op de uitvoeringsorganisaties NCG en/of IMG. De voorzitter geeft hiertoe een advies aan de directeur NCG en/of voorzitter IMG. Het IMG dan wel het NCG neemt in beginsel het advies van de onafhankelijk adviseur over en neemt op basis van het advies het formele besluit.

In deze rapportage geeft het Interventieteam aan haar opdrachtgevers (Regio en Rijk) inzicht in de werkzaamheden en resultaten die tot nu toe zijn behaald. Deze rapportage beslaat de periode van maart 2025 tot en met december 2025. De voorbereiding van het werk van het Interventieteam startte formeel in juni 2021. Met de eerste aanmelding in september 2021 begon het Interventieteam daadwerkelijk met de behandeling van vastgelopen situaties. Deze rapportage beslaat grotendeels het vijfde jaar van ons werk.

De rapportage-periode is in lijn gebracht met de jaarverslagen van andere partners ten behoeve van het opstellen van de Staat van Groningen. Daarom beslaat de rapportage 9 maanden in plaats van 12 maanden.

Werkwijze

Burgemeesters van de aardbevingsgemeenten kunnen situaties aandragen die vastgelopen zijn en waarvan zij menen dat het Interventieteam toegevoegde waarde kan hebben. Ook de NCG en het IMG kunnen casuïstiek aandragen. Op basis van de beschikbare informatie bij de gemeente, de NCG en het IMG bepaald het Interventieteam of ze een casus in behandeling neemt. Alle casuïstiek die door de NCG, het IMG of in samenloop regulier verder kunnen worden gebracht vallen buiten de scope en aandacht van het Interventieteam.

Zodra het Interventieteam een casus in behandeling neemt, werken we toe naar een maatwerkoplossing. De cases zijn niet voor niets vastgelopen en in de regel zeer complex.

Waar de overheid is opgedeeld in verantwoordelijkheden en bevoegdheden verdeeld over: NCG, IMG, gemeente en provincie, vallen in de leefwereld van de bewoner bij complexe casuïstiek de zaken samen. Denk hierbij aan: (aardbevings)schade aan de woning, bedrijfsvoering (Mkb, agro), erfgoed (rijksmonumenten, landschappelijke waarden, archeologie). Voor een oplossing is dan

intensieve samenwerking tussen overheden nodig. Daar bovenop spelen in de persoon gelegen factoren regelmatig een rol, zoals: leeftijd, gezondheid, persoonlijke en/of financiële situatie en/of wantrouwen of onvoldoende 'doen vermogen[2]'.

Om perspectief te kunnen bieden in deze situaties, zijn nauw overleg met bewoners en betrokken instanties en volledige openheid van zaken belangrijke voorwaarden voor het bereiken van een oplossing. Uiteindelijk doet het interventieteam een oplossingsvoorstel aan de betreffende bewoners, die een eigen afweging maken op het voorstel. Vervolgens adviseert het Interventieteam IMG en/of NCG om dit voorstel uit te voeren. In de praktijk nemen de NCG en/of het IMG de adviezen van het Interventieteam altijd over en voeren deze uit.

Samenwerking met de Commissie Bijzondere Situaties

Het Interventieteam en de Commissie Bijzondere Situaties (CBS) werken intensief en goed samen op casus niveau. Zowel voor langer lopende zaken als bij nieuwe aanmeldingen kijken we gezamenlijk naar de meest passende route voor het bieden van een oplossing. Waar het Interventieteam zich vooral richt op knelpunten in schadeafhandeling, versterking en combinaties met bijvoorbeeld erfgoed, heeft het CBS ervaring met problematiek van sociaal-psychologische aard en (dreigende) financiële problemen. Onze inzet is om in samenwerking de juiste ondersteuning te bieden aan bewoners die in een bijzondere en/of schrijnende situatie zijn terechtgekomen.

Resultaten 2025

In het vijfde jaar van het interventieteam is een aantal langlopende zaken intensiever opgepakt door het IVS. De reden dat een zaak langlopend is, is nooit eenduidig. Waar de oorzaak van het lange traject bij de overheid ligt kan het IVS vanuit haar positie inzetten op versnelling van bijvoorbeeld besluitvorming bij overheden. Wanneer de oorzaak van het lange traject primair bij de eigenaar ligt is geduld en stap voor stap werken naar een volgend besluit de beste werkwijze. Vooral als er soms pijnlijke keuzes voorliggen die alleen de eigenaren kunnen maken. Zoals, het verkopen van de geliefde woning en op een nieuwe plek opnieuw beginnen of een langdurig hersteltraject aangaan. Het IVS begeleidt zorgvuldig dit soms pijnlijke keuzeproces.

Oude NAM

Het IVS is in 2025 een aantal keren geconsulteerd door het Ministerie over oude NAM/CVW casuïstiek. Het IVS kan in schrijnende situaties bekijken of er nog een oplossing mogelijk is. Deze route is niet nieuw. Hij is in 2025 nadrukkelijker onder de aandacht gebracht met een kamerbrief[1].

Doen wat nodig is

Oplossingen die tot stand komen door tussenkomst van het Interventieteam zijn altijd maatwerk en daarmee ook divers. In 2025 heeft het Interventieteam een woning opgekocht en zijn voorbereidingen in gang gezet om twee andere woningen op te kopen zodat eigenaren verder kunnen met hun leven. Er is een oplossing geboden voor het herstel van een rijksmonument. Ook is begonnen met het herstel van een aantal woningen na intensieve overlegtrajecten over de oplossing.

Het Interventieteam rondt de zaken af die in het verleden als vastgelopen zijn gekenmerkt. Door de ruimere mogelijkheden die IMG, NCG en gemeenten gekregen hebben met de TWG kunnen er meer zaken zelfstandig door IMG en NCG opgelost worden.

[1] Kamerbrief over de aanpak op maat voor oude NAMCVW-schade | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

Tabel 1: Overzicht casussen Interventieteam Vastgelopen Situaties juni 2021 – december 2025

Casussen	***Totaal***	***Verder gebracht en/of tussenoplossingen ingezet***	***Nog niet verder gebracht***
Eemsdelta	16	15	1
Groningen	4	4	-
Het Hogeland	9	7	2
Midden-Groningen	19	17	2
Oldambt	8	8	-
Veendam	1	1	-
Westerkwartier	1	-	-
Totaal	58	53	5

Nadere toelichting:
Tussen maart 2025 en december 2025 zijn vijf nieuwe casussen ingebracht bij het interventieteam.

Als een casus is verder gebracht, zegt dit niet dat deze al definitief is opgelost. Het verder brengen kan bijvoorbeeld betrekking hebben op het bieden van een tijdelijke oplossing of deeloplossing voor wat op dat moment urgent is. Een deeloplossing kan geboden als overbrugging totdat de totaaloplossing geregeld is. Ook kan een project in de uitvoeringsfase zitten en wordt er bijvoorbeeld gebouwd, maar is de bouw nog niet definitief afgerond. In al deze situaties houdt het interventieteam de vinger aan de pols. We monitoren de uitvoering van de oplossing (4 cases). Verder heeft het Interventieteam nog de regie over het realiseren van de oplossing (21 cases). De overige cases (33) zijn afgerond. Afgerond wil zeggen dat de oplossing die via het interventieteam is geboden is uitgevoerd.

Dankbaarheid

Een bewoner die door tussenkomst van het IVS een vergoeding ontvangt liet in haar omgeving weten, na het nieuws van de toekenning: door dit, heb ik het gevoel dat ik besta.

Financiële verantwoording

Voor het Interventieteam is € 50 miljoen beschikbaar gesteld door Rijk en Regio.

Hiervan is inmiddels € 23,5 miljoen bestemd. In de vorige periode (tot maart 25) was er voor € 19,5 miljoen bestemd. De verwachting is dat in 2026 (net als in deze rapportage periode) de voor oplossingen bestemde middelen nog substantieel zullen stijgen.

Omdat de oplossing per casus verschillend is, variëren de kosten per casus ook. Het Interventieteam streeft ernaar, met de NCG en het IMG, om gemaakte kosten via reguliere processen te dekken. Per casus vult het interventieteam middelen aan uit het eigen budget wanneer de financiering niet regulier geboden kan worden. Er zijn op dit moment voldoende middelen beschikbaar.

Tussentijdse conclusies en observaties

Het komen tot een oplossing is vaak een langdurig proces. Het Interventieteam start bij een complexe casus altijd met het goed in beeld krijgen van de problematiek. Dat vraagt soms aanvullend onderzoek en/of het betrekken van deskundigheid. Vervolgens worden vaak verschillende oplossingsrichtingen verkend en in een aantal gevallen zijn tussenoplossingen nodig. Er is altijd sprake van een complex samenspel van verschillende belangen (wensen bewoners, erfgoed, ruimtelijke ordening, subsidiemogelijkheden). Eenvoudige oplossingen bestaan veelal niet; elke vastgelopen situatie vraagt om veel geduld en inzet van alle betrokkenen.
De samenloop van de diverse problematiek binnen één casus vereist goede samenwerking tussen de verschillende betrokken organisaties, zoals bijvoorbeeld de betrokken gemeente, de provincie Groningen, de diverse loketten (Agro, MKB, Erfgoedloket), het CBS en het woonbedrijf. Essentieel is dat de regie over een vastgelopen situatie ligt bij één partij. Daar waar deze is neergelegd bij het Interventieteam, voeren wij de regie.

Aandachtspunten 2025

Leeftijd gaat steeds meer een rol spelen

In 2025 heeft het Interventieteam een aantal keren te maken gekregen met een volledige reset van een casus vanwege wijzigingen in de persoonlijke omstandigheden van de eigenaren. Ernstige ziektes of het overlijden van een partner wijzigen het toekomstperspectief. Zo'n gebeurtenis werpt vaak een ander perspectief op de oplossing waaraan gewerkt wordt. In alle gevallen heeft het Interventieteam kunnen meebewegen op het nieuwe perspectief en de alternatieve oplossing gerealiseerd.

Zonen en dochters

In een toenemend aantal casussen signaleert het interventieteam dat zonen en dochters als gemachtigde/zaakwaarnemer voor ouders optreden of actief betrokken zijn bij de situatie waarin de ouders zich bevinden. Ook hier speelt de leeftijd van de betrokkenen een rol.

Oude NAM/CVW adressen

Met de kamerbrief is er een grotere alertheid ontstaan dat in schrijnende situaties het Interventieteam van betekenis kan zijn in oude NAM/CVW casussen. Het interventieteam heeft het afgelopen jaar meerdere vragen hierover gehad. Er is 1 aanmelding uit voortgekomen.

Afrondend

Het Interventieteam is in staat om te komen tot maatwerkoplossingen in vastgelopen situaties. Feit blijft dat het bieden van perspectief vaak ingewikkeld is en veel tijd en inspanning kost. We zoeken namelijk naar duurzame oplossingen en elke casus is specifiek en vraagt maatwerk en creativiteit.

We zijn tevreden over de ontwikkelingen van het afgelopen jaar Het interventieteam blijft nodig om in voorkomende situaties (zicht op) perspectief te kunnen bieden. Daaraan blijven wij vol energie en inzet werken.

In 2026 richten we ons op het verder intensiveren van de samenwerking met het vangnet bijzondere situaties. Die samenwerking bestaat al. Door de handen vaker ineen te slaan kunnen we in een aantal situaties het oplossingstraject versnellen.

Wij hopen u met deze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Uiteraard zijn wij bereid tot het geven van nadere toelichting. De volgende rapportage is voorzien in het eerste kwartaal van 2027.

Namens het Interventieteam,



G.J. ten Brink,

Onafhankelijk voorzitter